

Міліа Гуля, від І-ї Абін.

СЛУЖБА ЙЖЕ ВО
СТЫХХ ОЦУ НАШЕМУ
БАРНАВУ [РОДИЧУ],
ПАТРІАРХУ СЕРБСКОМУ,
ЙСПОВѢДНИКУ ПРАВОСЛАВІЛ.

СТВ ПАТРИЈАРХ ВАРНАВА СРПСКИ

ЛІЦА ІУЛІА, ВХ І-И ДЕНЬ.*¹

ПАМЛТЬ ЙЖЕ ВО СТЫХХ ОЦА НАШЕГО
ВАРНАВЫ [РÓСИЧА], ПАТРИАРХА СÉРБСКАГО,
ЙСПОВѢДНИКА ПРАВОСЛАВІЛ.*²

НА МАЛЕНЬ ВЕЧЕРНІ.*³

На Г҃и, възвѣхъ: спѣхы, на Г҃, гласъ Г҃.
По: Иакѡ добла:

Истинны водѹжениѥ һ̄ правовѣрїл оѹтвєрждениѥ, * догматы въ
ѡхранениѥ һ̄ блгѹтїл поборника, вѣмы тѧ, * чѣточы селениѥ һ̄
нѣзбраниѥе прїактeliци, * да ہа блгѹбониѥ һ̄ оѹченїй сокроbници, * һ̄ хрѹбовы
цркве ѡснованїе, * варнаво бѓодхновенне. [Дважды.]

Апливъ преемника һ̄ спѣтотерпци въ единонрѣвника, * спѣхъ Оцѣвъ
единорѣвнитела һ̄ хрѹбовихъ тѣнизовъ совершнитела, восхваллемъ тѧ, *
оѹчиtелей печать һ̄ бжѹтvennoe нѣзбражениѥ, * һ̄ бѓоточнѹ рѣкѹ
безбожныхъ һ̄ злославныхъ помышленїя потоплѧющъ, * варнаво
премудре.

Даиниij тѣбѣ талантъ преѹмножи, богоугоди, * въ радостъ влкы
атвоегѡ вшевъ ѣси: *⁴ * блгѹтїю бжѹтvennoю оѹкраси, * һ̄ зарено
мисленною ѡтѣлъ, * наинѣ тѣщъ живонбистъ предстоиши * һ̄ всегдѣ ѿ
насъ молиши, * варнаво слави.

Слава, гласъ Г҃:

^{1*} писање Службе започето 30. авг. 2024. г., а већи њен део завршен током јула (до 19.) 2025. г.

^{2*} Патријарх Варнава је био 40-ти Србски патријарх, од 1930. до 1937. г.

^{3*} Мало вечерње накнадно састављено (20. јула 2025. г.) прерадом делова из Редовних мијеа и Опште службе свештенословеднику (једном).

^{4*} сп. Мт. 25,21 и 23.

Изліася блгть пребеільнаѧ ѿ ѹстеніѧ твоіхъ, * первостінгелю ѹче
варнабо: * пасыры یстинныи христовы цркве былъ էси, * пасыд
твою ѹчја праіш вѣровати * въ тѣлѣ ѧниօժиѹю * во ѧниѳмъ
бжїтвѣ.
И наинѣ, бг҃орченъ, гласъ тойже:

Иникто же притекаѧ къ тебѣ, * посрѣмленъ ѿ тебѣ ніходиугъ, *
пречтіял вѣде дѣо: * но прости ти, * и премлети дарованіе * къ
полезномъ прошенію.

На стихобиѣ: стихиры, гласъ и.
По: О! преславнаго чудеса:

Без скінію یстиниѹю, * юже водрѹзи гдѣ ѣ не члвѣкъ, * ⁵ іакѡ
первостіенникъ законныи вшель էси, варнабо стіе: * не чуддено
кробію, но сбою: * христъ всенѣло подобаѧл, * мірскому же томленію не
покориша, * иже бг҃ъ блгогоділь էси.

Стіхъ: Сщеници твой ѡблектил въ праіадъ, * и прѣбніи твой
возрадиутса. ⁷

Слово мъ и дѣлніемъ сщениѹю ѹдѣждъ твою ѹкрасилъ էси * и
праіостію ѹчениѧ, * варнабо всемѹдре: * правовѣрія ѡхраненіемъ,
блгостію * и доблімъ нісповѣданіемъ мздъ твою прїалъ էси, * и
вѣнции неплѣнными ѹвѣзлилъ էси, блженне.

Стіхъ: Огста прѣнаго подчатаѧ премѣстіи, * и ѧзыка էгѡ
возглобеуети ѹда. ⁸

Органъ аѧ блгозвѣчныи былъ էси, * бг҃оджновенными гласы
ѡглашалиѧлъ * и вѣліе таинство вѣры ѧвлѧлъ: * и тѣлѣ
вонстиннъ велегласиа, * слово یстини наимъ возвѣщающа, * къ
поклоню наизъ взыбайюща * и на путь спасенія наставляюща.

Слава, гласъ тойже:

^{5*} ср. Іевр. 8,2.

^{6*} ср. Іевр. 9,22.

^{7*} Пс. 131,9.

^{8*} Пс. 36,30.

Благодити ви је множество настаника таје почитаемъ, * первоготије гој
најш, џче варнаво, * стезено бо твоје во истиине прање ходите
на викојомъ, * блаженъ єси христъ работавъ * и врјају величина ѕилъ, *
тврди ѡције гослобиниче и првни ѡције сопричестничес: * из најмноже молисје
ко гдје, * помиловатися душамъ најшимъ.

И најиже, богочеша, гласъ твойже:

Азъ, дебо стјал еже, * къ покровъ твоемъ прибегају: * вѣмъ, иако
ашеракъ твојо испените: * мажеши бо чуда, помоџи ми же.

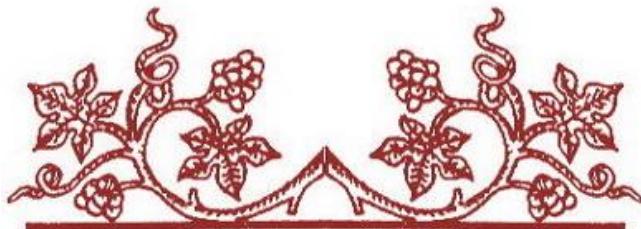
Троја, гласъ да:

Исповедника православїја всензрадна:

И најиже, богочеша, гласъ твойже:

Боже ѿ вѣка оутлаениое, * и аглошма несвѣдомое:

[Зрѣ на велицѣй вечерни и на Оутрени.]

На велицѣй вечерни.

Поемъ: Блаженъ мѣжъ: да-и антифонъ.

На Гдѣ, вѣзвѣхъ: стихири, на и, гласъ да.

По: Йако добра:

Аплијское ѵмја достоинш понесъ, * архиерейское достоинство воспрајли
је: * и аплијској ревностију добре вовржидијася, * на проповедь
ју добротију добротију и зашелъ єси: * вѣръ прању ѿ лжечртина
доблестенш величја, * ввѣреное ти стадо ѿ рагицијији волкав
собијаји єси: * стијелю варнаво, сте, * христъ бгъ во славѣ предстоја, * ѿ
родаји твоемъ вији молисје.

[Дважды.]

Безбожныхъ и бѣзбѣрныхъ злонамѣрѣнїѧ ѿблічай, * добрый
Пастырь даши за ѡвцы свої полагай*⁹ гавнися єси: * и достоинъ
прѣемникъ многоградальныхъ патріарховъ сѣрбскихъ * іѡанна¹⁰ и
гавриїла¹¹ былъ єси, * чашь спраданий ѿтнѣхъ своихъ испиѣвъ: * іерарши
варнаво, сїе, * славы оуготобанныхъ ѿ ѿциа и землиимъ¹² сподобившися,
* и наਮъ тоѧ причастникомъ быти, непрестанно молися.

Добрею брању воевалъ єси * и течениe блgo совершилъ єси,*¹³ * на
Забралѣ вѣры и очиства бодреню стоялъ: * ажиданий вѣнѣцъ
прайды * ѿ гдѣ, прѣнаго ѿдѣї, восприялъ єси:¹⁴ * и по дѣлоумъ названїе
прѣимъ, * ибывий исповѣдникъ нареклъ єси, * и блгословија
исповѣдническаго сподобилъ єси: * архиепастырю варнаво, сїе, * и наմъ
добру ѿвѣтъ на ѿднющи христовѣ воздати, приложиши молися.

Ины ст҃ихи, гласъ є.

Под: Радијас, постниковъ:

Радијас, вѣнци иетлатиними оубазися * и славы непреходимыя
сподобився, * собора ст҃ихъ ѿтцѣцъ сниковственникъ * и
новомѣченикъ сѣрбскихъ попричастникъ былъ єси, * и благъ ѿкомъ
члвѣческихъ незримыхъ¹⁵ Зритељ * и словесъ неизвѣданныхъ иже не
мѣтъ члвѣкъ глаголати слышателъ:¹⁶ * наинѣ же христъ бѣ предстоиши,
молися ѿ прощенїи прегрешенїи нашихъ. [Дважды.]

Радијас, бѣсѣдѣлъ граде вѣлградскїй, * и возвѣси гласъ твої
торжества: * и стїтельскѹю памѧть ѿвѣтло прѣзднѹ, * варнавъ,
ѹциа и патріарха нашего почиталъ: * твой бо егомѹдрыми наставлениими
своими * ѿ дашиетлатинихъ имѣнїи сохрани тѧ, * и блгославиемъ

^{9*} Јн. 10,14-15.

^{10*} Јован (Кантул), обешен од Турака 27. октобра 1614. г. код Јени-капије у Истамбулу.

^{11*} Гаврило (Рајић или Рашковић), обешен од Турака 13. децембра 1659. г. У Бруси.

^{12*} ср. Мт. 20,23.

^{13*} ср. 2. Тим. 4,7. Дато приближније Синодалном преводу на србски, него ранијим преводима на цсл, где стоји: Помагомъ добрымъ подвизахъ:

^{14*} ср. 2. Тим. 4,8.

^{15*} ср. 1. Кор. 2,9.

^{16*} ср. 2. Кор. 12,4.

и споведническим происками та: * ныне же преторий ежю предстоитъ, * прослушамъ нашымъ велю млыни.

Радысѧ, многострадальный и кротонский роде сербскій * и веселасѧ восхвали вспоминю память * брату, отишаго патриарху твоегѡ: * твой бо, же злому бгомъ дрыхъ наставлениіи своимъ, * оупасе та на пажитехъ истиныхъ православїа * и вели та во ѿграды приложивотиа: * ныне же со всими отыми ликовствѹ, * виныхъ молитвѣ и благопоспешеніи твоему.

Слава, гласъ І:

Сербская црковь днесь мѣрски радиасѧ, * во ѿблѣгахъ возлюбленное чадо свое пріемлющи: * и соборъ стыхъ прѣдкѡвъ на нѣснѣ вѣтла торжествуетъ, * оугогобанное ємъ мѣсто ѿредѣлѧюще: * твой бо за краткое времѧ патриаршескаго сложенія, * многополѣзнаѧ дѣла благосоверши, * и ѿ благопрѣпіи црквищемъ сѣла потрудисѧ: * ѿ правовѣріи добреѣ и тоѧ, * и ѿ православїи рѣбности имѣѧ: * сего ради вѣнциемъ и споведническимъ свыше оуглавезасѧ, * и блаженства правды ради^{*17} гонимыхъ сподобисѧ: * родъ своемъ вывѣлъ мѣтвенникъ тѣплый, * и чадомъ своимъ предстатель бородыи.

И ныне, бг҃орченъ дорматицъ, гласъ тойже:

Кто тебе не оублжитъ престал дѣо; * кто ли не воспоетъ твоегѡ пречистаго ржитва; * беззлѣтию бо ѿ Фома возглѣбый и из единородный, * тойже ѿ твойя пройде, * неизреченю волошисѧ, * престебомъ бг҃а сый, * и престебомъ бывъ члвѣкъ наꙗ ради, * не во двою лицъ раздѣлемыи, * но во двою престебъ * неслити поизнавлемыи. * того моли, читаѧ, вспомнинаѧ, * помиловатисѧ душамъ нашымъ.

Бходъ. Прокименъ днѣ, и паремиа именнинсповедническимъ.

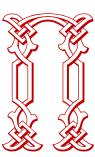
Премѣстни голомоновы чтеніе [глава Г, А-Д].

Грѣхыихъ души въ рѣцѣ ежей, и не прикоснетисѧ ихъ мѣка. [Е] Непщевани бывша въ очесехъ бездѣмыихъ оумрѣти, и вмѣниасѧ [А] ѿзлюбленіе исхода ихъ. [Г] И єже ѿ наꙗ шествие сокровище, фни же суть въ мѣре. [А] Ибо предъ лицемъ члвѣческимъ ѿще и мѣкъ

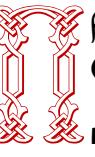
^{17*} Мт. 5,10.

прїймѹтъ, оѹпоканіє ыѣхъ веҙемергїја нисполнено. [6] Ӧ вмалѣ накаӡани бѣвше, великими блгодѣтельствованіи бѹдѹтъ, ыако бѣхъ нискази ь, и ѿбрѣте ыѣхъ досгшайны сеебѣ. [5] Ӧако злato въ горнѣлѣ нискази ыѣхъ, и ыако всплодїе жергвенное прїйлатъ ь. [3] Ӧ во времѧ посѣщенїја ыѣхъ возїѧютъ, и ыако нискры по ст҃еблю потекѹтъ. [ii] Сѹдлатъ ызыкѡмъ, и ѿбладають людьми, и воцрѣтса гдѣ въ ныѣхъ во вѣки. [4] Надѣющися наꙗ, разѹмѣютъ истина, и вѣрнїи въ любви преѹдѹтъ չмѹ: ыако блгтъ и мѣтъ въ прѣбеныхъ չгѡ, и посѣщенїе во низвергнинихъ չгѡ.

Прѣмѣрости соломѡновы чтѣнїе [главы 6, 6-7 и 5, 6-7].

 рѣницы во вѣки живѹтъ, и въ гдѣ мзда ыѣхъ: и попеченїе ыѣхъ оѹ вѣшилагѡ. [5] Сегѡ ради прїймѹтъ цртвїе блголѣпїја, и [6, 6] вѣнѣцъ доброты ѿ рѹкѣ гдни: занѣ деснѣцею покрыетъ ь, и мышцею защищаетъ ыѣхъ. [5] Прїйметъ всеврѹжїе рвнїе свое, и вошрѹжїтъ тварь въ мѣстѣ врагѡмъ. [iii] Шлемчентса въ бронѣ прѣды, и возложитъ шлемъ, չдз нелицемѣренъ. [5] Прїйметъ щитъ непобѣдимый преподобїе. [5] Пошестрѣтъ же напрасный гнѣвъ во ѿрѹжїе: споборетъ же съ нымъ мѣръ на веҙмныа. [6] Пойдѹтъ прѣволѹчныј стрѣлы мѡлнїинны, и ыако ѿ блгокѹгла лѣка фелакѡвъ, на намѣренїе полетатъ. [6, 6] Ӧ ѿ каменомѣтныј ыросты нисполнъ падѹтъ грады. Вознегодѹетъ на ныѣхъ водѣ морскѣя, рѣки же потопатъ ь на гло. [6, 6] Сопротивъ станиетъ ыѣхъ дѹхъ сїлы, и ыако вихоръ развеетъ ыѣхъ, [6, 6] и ѿдстошиитъ всю землю веҙзаконїе, и злодѣйство превратитъ прѣголы сильныихъ. [5, 6] Слышите оѹевъ цртїе, и разѹмѣйтѣ, на вѣкнитѣ չдїи концѣвъ земли. [6] Внѹшитѣ державїи множество, и гордлѣшиися ѿ народахъ ызыкѡвъ, [6] ыако да на сѣть ѿ гдѣ держава вамъ, и сила ѿ вѣшилагѡ.

Прѣмѣрости соломѡновы чтѣнїе [главы 6, 6-7 и 5, 6-7].

 рѣнику ыїце постїгнетъ икончатися, въ покони бѹдетъ. [6] Старость во чтила не многолѣтна, ниже въ числѣ лѣтъ [6, 6] исчитается. [6] Стедина же сѣть мѹдрости члвѣкѡмъ, и вѣрастъ старости, житїе не скрѣное. [6] Блгѹденъ бѣови вѣвъ, возлюбленъ вѣсть,

и живый посреде греческих престоленъ бысть. [А] Богоизбѣнъ бысть, да не злоба нѣмѣнитъ разумъ егѡ, иль лѣстъ прелестнитъ душу егѡ. [Б] Раченіе бо злобы помрачаетъ добра, и пареніе похоти премѣнѧетъ оумъ незлобивъ. [Г] Скончався вмалѣ, исполненъ любта душа: [Д] Оуродна бо еѣ гдѣи душа егѡ. сега ради потщася ѿреды лѣкавствія. Людіе же видѣвшіе, и не разумѣвшіе, никакъ положше въ помышленіи таковое: [Е] йако вѣтъ и мѣтъ въ прѣбывихъ егѡ, и посещеніе во незвериниыхъ егѡ.

На літніи: [стѣхія храма, и]

стѣхіи стѣхія, самогласны. Гласъ А:

Тръдыи стѣхіи рода твой * на врага правовѣрія вооружилъ
еши, * и тога съемѣдрія оунничожилъ еши, * варнаво, оче
сѣннѣйшій: * и оумъ просвѣщенъ стражавъ, сїе, * стѣхія тѣцы жилище
было еши: * къ исповѣданническимъ со слободѣмъ возвѣслись еши, * со зерцаломъ
красоты премѣрныя и добрыты бѣжавшия: * въ соборѣхъ іераршескихъ
нынѣ рѣдакса, * во славѣ предстояніи христу, * со дерзновеніемъ молася ѿ
спасеніи душъ нашихъ. Гласъ Б:

Розѣлъ еши просвѣтла, варнаво сїе, на твѣрди вѣры, * йако
свѣзды свѣтлѣйша: * звѣзды правовѣрія вѣсь рода твой
просвѣщалъ * и всѣмъ ковѣрствія бретическа извѣлича: * любовью къ
тебѣ прибѣгали ѿице * и къ твоймъ спасительнымъ наставлениямъ, *
свѣтоносный совершаючи ти праздники: * проглаго, твойми мѣтвами,
прѣдти прощеніемъ согрешеній. Гласъ Г:

Истини свидѣтелъ и правовѣрія поборника, * и догматы въ
бѣжавшиихъ хранителъ, * во хвалемъ тѣ, варнаво, стѣхію
приснопамятне: * блгопрѣдѣл наставника и цѣломѣдрія прѣдѣл селеніе, * и
дхла стѣаго прѣдѣлище достойное: * спасиющими христово охлание блгое¹⁸ *
и блгополѣзвиихъ оученіи гокрѣвище великое, * цркве сірбскія оутверждены
крѣпкое * и архиерейсмъ елъ оудобрение блгодѣнное. Гласъ Д:

^{18*} ср. 2. Кор. 2,15.

Оплюмъ достойна преемника * и фы́смъ единонравна ревнителѧ, *
Астрадальцемъ по путьи спасительнику единошественника,
по хваллемъ тѧ, варнабо, іерарше блаженне: * оучителей правовѣрїя твердю
печать * и бжитвенихъ добродѣтелей истиинное начертанїе, * хрѣбтыхъ
такихъ точна совершителѧ * и благородмыхъ стрѣлы неискореный
источникъ, * бгождльныхъ и злочестивыхъ глаголенїя потоплѧющъ, * и
премъдростю благоговѣнїя люди свою нападающъ.

Гласъ 6:

Благословъ бгоданый ти талантъ, * оче варнабо, бгомъ
пребогатѣйши: * въ радость некончаемѹ гдѣ твоегѡ вшезъ еси *
и надъ многими постѣленъ былъ еси:^{19*} * возиаѣвъ елгтию бжитвенною *
и ѿблеставъ зарею мысленною, * всегда ликѹещи на иесеихъ * предстомъ въ
славѣ присноизвѣщеннѣи * и молѧслъ пастѣвѣ твоей.

Слава, гласъ 5:

Радиисла, прѣольный граде вѣлградскій: * и веселисла, стѣтителевъ
родныій граде плавльскій: * свѣтло торжествѹ, патріархіе
пѣвшка: * и праѣдѣль ѿ вѣтвѣ, мѣти цѣкве сѣрбска: * собрахъ чада свою,
взыгралъ и воспой днесь, бгопизбранны: * созыбаєтъ во наꙗхъ патріархъ
варнавы чѣнѣе торжествѣ * ѿ памѧти егѡ свѣтло праѣдновати * и
радостна яко емѹ восклицати: * радиисла, стѣтителю бгомъдре, * ѿитомъ
мѣжества дѣховнаго во ѿрѣжнѣисла, * бговѣрна икона икона
ѡблигнѣлъ еси * и стадо свое небредимо сохранилъ еси: * радиисла,
икорѣлъ вѣтвѣ бгіи оутѣшителю, * и ѿбидимымъ крѣпкій защищителю: *
радиисла, къ пристанищѣ вѣготѣшномѹ рѣдѣ икоемѹ исконный
ѡкорѣмителю. * сегѡ ради, ѿбистомъ вѣчнѹю рѣкѹ твою, * изъ любовию
припадаемъ къ мошему твоему, стѣй певкостѣтителю: * и, твоими
млѣвами, * надѣемся на полѹчили гробъвъ прощенїя * и дѣла наши
спасенїя.

И наинѣ, бгопрѣченъ, гласъ тойже:

^{19*} ср. Мт. 25,21-23.

Творéцъ и́ нáзвеáвитель мóй, * прeчтла, хр̄тосъ гдъ * и́зъ твои́хъ ложéсна прошéдъ, * въ мà ѿбolkíйсѧ, * пéрвыя клáтвы а́дама сководи. * тг̄мже ти, всечтла, * та́кѡ вжéи мт̄ри же и́ дёбъ, * вонстини вопéемъ немóлчию: * рáдъисѧ ѿггльски, * рáдъисѧ влчце, * предстáтельство и́ покро́ве, * и́ спéеніе душъ на́шихъ.

На ст҃хóбнф: ст҃хнры, гла́съ Г:

Оу́ краснitesѧ днéсь блголéпїемъ цркóвныиъ * ве́и хрáмы земли́ сéрбскїй, * и́ ѿврзитесѧ всéмъ праздникоўнииъ: * сé во ѿ земли́ къ нéи востóднитъ првнаѧ душа пе́рвостáтель варнáвы * и́ оу пртóла вжéи со лпльскимъ ликомъ водворе́тса, * и́хже ира́вы въ земни́мъ житїи нелéкностню послéдова. * тогѡ млтвами, хр̄тє вжé, * помилъи и́ спéни душы на́ши.

Ст҃хъ: Ощéнницы твои ѿблектса въ пра́вдъ, * и́ прпбнїи твои возрадиутса.*²⁰

Поревнъи ѿ блгочтїи, о! рóде сéрбскїй, * зрѧ дхóвныи очеси вѣ́чною слáбою оу вѣ́нчáема * пе́рвостáтель твоегò варнáвъ: возненавиди везбóжie и́ злослáвїе, * та́кѡ тг̄мъ на сопротивленїе дерзновéнни и́зшéдыи, * на нéи сокро́вище неиздиба́емое синскѧ: * и́ побóрники правослáвїа та́висѧ ти, * везбóжныя ко гдъ ѿбращиаи * и́ злослáвныя къ правовѣ́рїи наставлѧй.

Ст҃хъ: Оу́стà првнаꙗ поðчáтса премѣ́рости, * и́ лзыкъ єгѡ возглóле́тъ сѹдъ.*²¹

Првнаѧ душа твоѧ въ рѹци ѿжéи нахóднитса, * тóй бо та́кѡ злато въ горнілѣ и́скын та́ * и́ достоинна себѣ ѿбрѣте та́: * ты въ мálѣ претерпѣвъ * во мнозѣ ѿблгодéтельствованъ въилъ єси,*²² * смéрть же твоѧ прехождение во слáвѣ пребывающю та́висѧ * и́ побéда надъ сѹтнымъ мїроозрѣнiemъ показа́са: * твоими млтвами, варнáво ст҃е, * да хр̄тосъ бгъ и́ на́съ сопричтéтъ съ првнымъ.

Слáва, гла́съ Д:

^{20*} Пс. 131,9.

^{21*} Пс. 36,30.

^{22*} ср. Прем. Сол. 3,1-6.

Ст҃ітпелемъ оўкращенїе и́ Фѣ́мъ оўдоеренїе, * ѿ земли се́рбскѣй мѣтвеника тѣплѣйша, * прїндите днѣсъ, ☩! празднолюбнїи, * пѣсни ми похвалимъ блгопамѧтными, * ѿ ѿца радостна взыбайще: * рѣдѣйса, варнаво ст҃ѣйшїй, * первостѣтель се́рбскїй, * воистинѣ адаманта твердѣйшїй, * блгтию и́ истинною вѣсъ ѿспѣнныи, * и́ пресѣтаго ахла храме ѿдѣшевленныи: * наинѣ же, со ст҃іе ми іерархи оў прѣтѣла христова предстоѧ, * молися ѿ ст҃іе нїи дѣши нашихъ.

И наинѣ, бѣгученъ, гласъ троихъ:

Прізри на моленїа твоихъ рабъ, всенепорочна, * оутолакиющи плютах на наи востанїа, * всакиј скорби наихъ измѣнлиющи: * та бо єдинѹ, твердое и́ извѣстное оутвержденїе имамы: * и́ твоє предстѣтельство стражахомъ, * да не постыдишася, вѣчце, та призывающи, * потешися на оумоленїе, * таємъ вѣрини волюющи: * рѣдѣйса, вѣчце, * всѣхъ помоюще, радосте и́ покрове, * и́ стіе дѣши нашихъ.

**На благовѣніи хлѣбовъ:
тропарь, гласъ А:**

Исповѣдника православїа
всенизрѣдна, * и́ поборника
правыя вѣры доблестенна: *
варнавы, патриарха се́рбскаго,
лѣтнию памѧть празднѹюще: *
блгодаренїе возсылаемъ христѹ бѣгѹ, *
даровавшемѹ наимъ таковаго
первостѣтеля. * тогѡ мѣтвами,
христѹ бѣже, * въ православїи себлуди
родъ наши.

[Дѣжды.]

И: Бѣгѹ дѣо: [Єдиножды.]^{*23}

**На благосиљању хлебова:
тропар, глас 4:**

Исповедника Православља
свеизврсног, * и
бранитеља праве вере јуначног;
* Варнаве, патријарха Србског, *
годишњи спомен празнујући);
* благодарење узносимо Христу
Богу, * који нам дарова таквог
првосветитеља. * Његовим
молитвама, Христе Боже, * у
Православљу (п)одржи род
наш. [Два пута.]

^{*23} радна верзија тропара, допуњена 27. јула 2024. г., у коначној редакцији од 3. јула 2025. г.

На УТРЕННІ.

На БГХ, гдз: трапаръ Ӧбщій, гласъ І:

Православія настайнічес, * елгочтія оўчтєлю һ чтоты, * вселенныя
святільничес, * архіерэевъ бгоджновенное оўдобрение, * варнаво
премѣдре, * оўчеными твойми всѧ просвятілъ ёсі: * цѣвніце дхобна, *
моли христу бга, * спасіца дашиамъ нашымъ.

Слаба, трапаръ, гласъ І:

Исповѣдника православія всензральніа:

И наинѣ, бгожченъ, гласъ тойже:

Бже ў вѣка оўтгленное, * һ агглюмъ несвѣдомое тайнство, * тобою,
бенѣ, сѹшымъ на землі ғавіса бга, * въ неслытномъ соединеніи
воплощаемъ, * һ крѣвъ болею насы ради воспріимъ: * имже воскреси въ
первозданнаго, * спасе ў смерти душы наша.

По І-му ст҃хослобіи: седленъ, гласъ Г.

По: Бжѣтвенныя вѣры:

Правовѣрія догматы дерзновенное исповѣдалъ ёсі, * бжѣтвенныя
вдохновеніемъ подвижаемъ, * варнаво, Ӧче вseeблаженне: * нечестіе
безбожниківъ ѿблічній * һ беззаконіе властодержціевъ посрамній, *
шрабленіе злоковарное відсілъ ёсі, * наинѣ же сладостей премірныхъ оў
христу наслаждаемися: * ёгоже моли, подати греховъ ѿтгавленіе *
почитайцимъ ст҃ю памяту твою.

[Дважды.]

Слаба, и наинѣ, бгожченъ, гласъ тойже:

Бжѣтвенна скінія была ёсі слова, * ёдина преѣтла дѣомѣ, *
чтотою агглы преъвашедша: * паче відхъ мене перестъ бывша, *
ѡсквернена плотскимъ прегрешеніемъ, * ѿчисти мѣтвъ твойхъ
бжѣтвенными водами, * подающи, чта, вѣтю мѣтвъ.

По є-мъ итїхослобїи: сїдáленъ, гла́съ д'.

Пð: Скóрѡ предварѝ:

Бо́дренію хранѧ ѡческал преданїя, * вѣрѹ праѹю и́звѣстнію сибліолъ
еїи, * мнѡгїа вѣдьи и́ разлїчнал ѿзловеленїя подâвъ, варнаво
еїи: * поборникъ бывъ по и́стинѣ * и́ исповѣданїя вѣнцемъ сиѣтлаш
оўкрасиша, * христѧ еѓа моли * даровати на́мъ вѣлїю мѣтъ. [Дважды.]

Слáва, и́ на́инѣ, еѓорченъ, гла́съ тбóжъ:

Скóрѡ предварѝ, * прѣждѣ дâже не поработимся врагомъ хвлащымъ
тѧ, * и́ претлышымъ на́мъ, христѧ, вѣже на́шъ: * погуби крѣтомъ
твоимъ борющыя на́съ, * да оўраздмѣютъ, како можетъ православныхъ
вѣра, * мѣтвами вѣзы, єдине члвѣколюбче.

Велича́нїе:

Еличаемъ тѧ и́стинтелю, * ѡчє варнаво, и́стиншии: * и́ чтемъ пôдиги
и́ болѣзни твои, * и́множе традиша єїи * во ѿхраненїи
правовѣрїа.

Чаломъ и́звѣрнныи сїенноисповѣдникамъ:

[Ѣ-й лікъ:] **И́сповѣмся теси**, гдї, вѣмъ сѣцемъ моимъ^{*24} ѿ мѣти твоей и́
и́стинѣ твоей.^{*25} [Ѣ-й лікъ:] **Гдѣ** помощики мои, на негде оўповѣ сѣце мое, и́
и́сповѣмся ємъ.^{*26} [Ѣ] **Глаголахъ** ѿ сидахъ твоихъ предъ царемъ и́ не
стыдлъсѧ.^{*27} [Ѣ] **И́сповѣмся** и́менемъ^{*28}, гдї, како благо, како ѿ вслѣдъ
печали и́звѣбила мѧ єїи.^{*29} [Ѣ] **На** еѓа оўповѣахъ, не оўбоюса, чтò сотворитъ
ми и́ члвѣка;^{*30} [Ѣ] **И́зведи** и́зъ тѣмнїцы душу мою, и́сповѣдатисѧ и́мени
твоемъ.^{*31} [Ѣ] **Понощенїя** поносѧшихъ ти нападоша на мѧ.^{*32} [Ѣ] **О** вѣзды
земли паки возвѣз мѧ єїи, ибо изъ и́сповѣмся теси въ людехъ, гдї.^{*33}

^{24*} Пс. 137,1а.

^{25*} Пс. 137,2а.

^{26*} Пс. 27,7.

^{27*} Пс. 118,46.

^{28*} Пс. 53,8б-9а.

^{29*} Пс. 55,12.

^{30*} Пс. 141,8а.

^{31*} Пс. 68,10а.

^{32*} Пс. 70,21б-22а.

[ā] Бесе́літеса, прѣнїи, ѿ гдѣ: и́ нісповѣда́йте памѧть сѹ́їи ѡгѡ.*³³ **[ā] Да**
нісповѣда́тсѧ тибѣ, гдї, вѣл дѣла твоѧ.*³⁴ **[ā] Слава, [ā] И нынѣ:**

Ἀληθία, ἀληθία, ἀληθία: σλάβα τερμέ, εγήε.

Ѣ **Ѣллнѧぢia, Ѣллнѧぢia, Ѣллнѧぢia:** слáвa тeбé, вжe.

Ѣ Ѣллиѧгіѧ, Ѣллиѧгіѧ, Ѣллиѧгіѧ: слáва тeбe, вжe.

По полѣніи сѣдѣленї, гл.св. §.

По: А́нглийскїј сълы:

Правовѣрїѧ нѣѡстѹпныи мѹ и҃сповѣданїемѹ * всю прѣлестъ злославїѧ
погасилъ єсн, * и҃ бе兹божїѧ надыманіє поразилъ єсн, * варнако
воннственниче христоўа доблемѹдренныи: * и҃ приношеніе совершеное, ѿчє
и҃щении вѣшии, вѣвз, * предстальъ єсн христѹ бѣгѹ: * єгоже моли даровати
намѹ вѣлию мѣтъ. [Двѣжды.] Слѣва, и҃ нынѣ, бѣгѹченъ, гласъ тойже:

ДЕЧЕСКАГО ТВОЕГÒ ЧРЕВА КРАСЕНЪ КЛАСЪ ГЛАВЛЯСА, * ИЗРАСТИЛА ВО ЕСИ
МИРОВИ ЖИЗНЬ: * СЕГÒ РАДИ СИЛЫ НЕБЕСНЫЯ ВОПИЮТЪ ТИ, БЩЕ: * СЛАВА
ПРЕЧИНОМЪ ТВОЕМЪ РЖИТЕМЪ, ПРЕЧИЛА: * СЛАВА ДЕСТЕМЪ ТВОЕМЪ, МТИ
БЕЗНЕВЕСТИЛА.

Τάχεις στρατηγοί: Ένας από τους πιο δύσκολους είναι να γίνεται ο πρώτος.

Ѡ ի՞նքե՞ն առաջարկութիւն է:

Προκίμενη, γλάσι ά:

**Сщеницы твои, гдн, ѿблекътъ въ прѣдѣлъ, * и прѣбѣгъ твои
въ земли ѿтъ твоихъ.*³⁵**

Спіхз: Огніла мої вогні гольота премроєть, * і почленіє сріца моєї
різьми.*³⁶

Тáже: Бéлкое дылдáнїе:

33* Πc. 96,12.

34* Πc. 144,10.

35* Πc 131.9

36* Πc 484

С्�тόε ἐντιηε ὅ ματιέα, ζαχάλο ἡς [глава Г.И.-КБ].*³⁷

ЕЧÈ ГДЬ СВОИМЗ ОУЧНИКÓМЗ: [i,5] Сè ѧз посылаю вáсъ гáкѡ Ӧвцы
посреди волкóвъ: бѓднте оúбѡ мѓдрн гáкѡ ѧмїâ, һ цѣли гáкѡ
гóлѓбїе. [5] Внemлните же ѿ члвчкъ: предадáтъ бо вы на сóны,
һ на сoбóрицахъ ихъ вїютъ вáсъ. [iii] Ҥ предъ владыки же һ царю ведéни
бѓдепте мене рáди, во свидѣтельство имъ һ ѧзыкомъ. [4] Ӭгда же
предиоутъ вы, не пецигеся, какѡ һли что возглѓбите: дáстъ бо сѧ вáмъ
въ тóй часъ что возглѓбите. [5] Не вы бо бѓдепте глѓблющи, но дхъ ф҃л
вáшегѡ глѓбллй въ вáсъ. [6] Предаstъ же братъ братъ на смéрть, һ ф҃тéцъ
чáдо: һ востаньтъ чáда на родителеи, һ оубїютъ ихъ. [6b] Ҥ бѓдепте
ненавидими встéми имене моегѡ рáди. претерпїбви же до конца, тóй
спеенъ бѓдептъ.

По й-му Фалмѣ:

Слово: Млѣтвами сѣкѣшаго ѡцѣ нашего варнѣвъ, млѣтие, * ѿчієти
множество согрѣшений нашихъ.

Ѣ һынѣ: *Млѣтвами* ӗ҃зы, *млѣтнѣе*, * ѡчнѣстги множество тогрѣшений
нашихъ. Ст҃ихъ:

Помілъ мѧ, б҃же, по велицѣй мѣти твоей, * и по множеству
щедротъ твоихъ, * ѿчисти веззаконіе моє.*³⁸

Στῆχίρα στήπτελα, γλάζ ξ:

Рарнáко, сгнýтвeлю преблжéнне, * прáбыяк вѣры побóрникъ былъ єсн, *
Ни первопастьяръ добрый воистиннъ хртговы цркве въ се́рбстфмъ
родѣ, * дѣшъ свою за ѿвцы полагаий:^{*39} * всѣмъ ковѣрствва бе збожныихъ
прозрѣвый * и лѣкѣствва злослѣбныхъ премѣдрѣвый, * вѣбреное тѣ
стгадо на пажитъ правослѣбїа пѣтеводилъ єсн: * сегдѣ ради, молисѧ * да
сохранимъ сїе чисто и нензмѣнно.

^{37*} Мт. 10,16-22 [зач. 36].

38* Πc. 50,3.

^{39*} cp. Jh. 10,11.

Канонъ стихиию варнавѣ, гласъ 5,
Егоже именемъ [въ тропарѣхъ и седальни]:
Варнавъ исконица пр[о]славимъ.
Въ египетичнахъ же: [составленіе:] Зорасово.
Песнь л. Імбис:

Прошедше мօре сънове илѣвы, * и вѣдлище фараона погрѣжена въ нѣмъ, * бѣгодарно поѣхъ: * гдѣви поимъ, славиша во прославиша.

Приникъ: Стѣтелью ѡчѣ варнаво, * моли вѣга ѿ насы.

Варнаво первостѣтелью и зраднику и христу
Иконостасъ воспрѣмыи: * исконица правовѣрія твердыи
показалъ еси, * и вѣтлай всѣмъ тѣкѡ пастырь истиинный цркви христовы.

Архидиаконъ иѣраршъ стѣй варнаво, * недомѣвалъ кѣкѡ дистойнѡ похвалити
Апѣлъ, * ибо доблестю твою всѣхъ перевозшелъ еси: * шондѣже прославляемъ вѣга, * дѣбна во стѣхъ смирихъ.

Ревнителъ правовѣрія, тебе вогхвалити * не имѣю словесъ
бѣголѣпныхъ, * ни пѣснопѣніи не возможъ составити
бѣгостройныхъ подвигомъ твоимъ: * но, еїе небѣжественное пѣніе
тебѣ плеѧ.

Бѣгученъ:

Затворникъ велика оуста витийская * и изнемогаючи предъ слабою
твою творениѧ пѣвческая, дѣо егопеѣстна: * но, тѣкѡ
бѣготробна, прѣнимъ худыи похвали * бѣгоговѣнѣ вспѣвашъ тѣлъ.

Капакасіа: по оуста.

Песнь Г. Імбис:

Оутверди гдѣ црковь твою, * рѣзмомъ возвысивши ибѣлъ, * во єже
пѣти прѣгтое твоѣ смотрѣніе, * єдине члѣвколюбче.

Неистовство враговъ вѣры низложилъ еси, * доблестю дѣши
во христу, варнаво егомѣре: * на сѣмъ смѣрти⁴⁰ предавалъ,
любовью бѣгственномъ распалиемъ * и вѣнцемъ неплѣнныимъ ѿ вѣ
оуста.

^{40*} ср. 1. Кор. 15, 31; 2. Кор. 4,11.

Апѣлъсикѹю вѣрѹ праѣнильно ѡсповѣдал, * сїю цѣлѹ һ невредимѹ говѣлѹз
Ѣсн: * һ къ ѹ҆цѹ рода твоегѡ прилаглѧл, * добрѣйшее оѹкашенїе
ѹ҆кве твоєѧ ӈавілса Ѣсн, * варна во приснопаматне.

Бѣлїе раченїе ѿ юности къ бѣхѣ һ рође твоему ѡмѣл, * дѣлатель
бодрый двоединый христоўы заповѣди^{*41} былъ Ѣсн, варна во
трудолюбие: * христоподобно себѣ ѡ ближнихъ ѡсточивый * һ ни Ѣдинаго
труда не щадивый. Бѣгѹченъ:

Оскверненія грѣхъ везмѣстными, * молюся твоему Ѣдиному блазѣи һ
ѿнесквернѣй: * ѡмай ѿ всакихъ сквернахъ плоти һ дѹха, *
благомѣшниму предстательствомъ твоимъ.

Сѣдѣленъ, гласъ Ѣ.

Пѣ: Собесзначальное слово:

Оченьми православными свѣтлѣйшее возїѣвъ, * стигелю варна во,
ѹ҆чѣ стѣйшии, * заслави я на мѣрениѧ оѹничиго жилъ Ѣсн * һ
везбожи я христенія и извѣргъ Ѣсн: * тѣмже тѣ с любовью почитаемъ, *
тако ѹ҆чѣмъ вселенныя һ іерархѡмъ стыимъ равночестна. [Дважды.]

Слѣва, һ наинѣ, бѣгѹченъ, гласъ тойже:

Родилъ Ѣсн, пречиста, неизреченію * словомъ содержащаго всѣ концы
земнія, * һ сего млекомъ питала Ѣсн: * егоже молю оѹсердию
помиловатьсѧ намъ.

Пѣснъ д. Імѹсъ:

Ослышиахъ сѧхъ твой, һ оѹбоахъ: * разумѣхъ дѣла твой, һ
ѹ҆жасохъ: * слѣва сѧхъ твой, гдѣ.

Истинаго благочїя поборника һ христаго бѣглѣльника, *
восхвалимъ достоиню тако христова послѣдователя һ видѣтела: *
Знѣ за дѣло егѡ дѣже до смѣрти һзложисѧ, * понѣдѣльникъ себѣ
вседѣши. ^{*42}

^{41*} Мт. 22,37; Лк. 10,27.

^{42*} ср. Флб. 2,30 – дато ближе современом синодальному переводу на сербски него доступным переводима на цсл.

Святителю Барнабо, на вы соты смиренномудрия возшедшим и помазанием первосвященства преукрасившем, * безмолвие безбожных и лжакастие злославных огнедушевля єсъ, * вождю помощию им же предводительствовал.

Просвещение я ежтвеннаго исполнения, Отец, * и преизобилия блажти напоен: * страже недреманный на Заврате вѣры и Отчества бывал єсъ, * врагомъ огнепрашение и роды своемъ огненленіе. **Богочлен:**

Алароновъ жезлъ процефтии прообразова та дреble, бѣ: * цвѣти А во живоносный, христъ, прозвелъ єсъ: * єгоже моли, бѣгомти, * стѣтъмъ огмерциблѣнию душу мою возставити своею блажтию.

Письмо С. Имбису:

О нощи письмо возсылаемъ тебе, * возни послы наимъ мѣтъ твою, гдѣ: * ты во єсъ бѣзъ наша, * разве тебе иноցи не вѣмы.

О ща сеялемъ и первостытела, * Барнабы, благоговѣнія мудра огнепелла: * црковь людѣй єгѡ днесь совершаетъ любитию память, * благодарющи бѣла ѿсѣхъ благихъ наимже полученныахъ.

Бы мы та, православїа добра исповѣдника * и по истинѣ тверда поборника: * наинѣ же присножибогтю извѣстна наслѣдника * и наеныхъ гражданъ честна совѣльника.

Душеполезными твоими посланиемъ * и наинѣ наставляемса и дхобиши назидаемса: * безбожие бо и злославіе и прочее г҃ако льви рукаютъ * и ходятъ ищущи когдѣ поглотити.*⁴³ **Богочлен:**

Сокоря помощница и твердая защищница, * преугла бѣ, ты єсъ христянинъ и въ едѣахъ застѣпница. * тѣмже та молимъ: * и спроси наимъ огнеста согрешеніи прощеніе * и вѣчныхъ мѣкъ извѣвлѣніе.

Письмо С. Имбису:

Возопиахъ всѣмъ сѣцемъ моимъ изъ церкви вѣдомъ вѣдъ, * и оглышила мѧ ѿда преподиналаго, * и возведѣ ѿ та же живоѣтъ моя.

^{43*} см. Еф. 5,20.

^{44*} см. 1. Пт. 5,8.

Не возможемъ достойныхъ прѣстопечній принести сѹбіни твоей, * ☩!
варнаво, патріаршє сѹбѣщій: * тѣмже призыри на огурѣдное желаніе
сѹблибныхъ душъ, * но не на худость и склонность речеши.

Имѣлше сеерскаѧ црквица въ патріархѣ варнавѣ первоиерархѣ каковъ єй
подобаше: * сѧ, неизлѣбива, безсквернена и ѿ грешниковъ ѿлучена:^{*45}
* иже сѣде ѿдеснѹю прѣтоля величествиа на нѣсѣхъ, * іакѡ слѹжитель
сѹбіини и скінїи истиинныя.^{*46}

Крѣзъ свои на голготѣ рода свое гѡ извнослии, * варнаво патріаршє
крѣтоносный, * чаша гада смѣртнаго испилъ єси: * и іакѡ пастырь
добрый * душа свою за ѿвцы свою положилъ єси.^{*47} **Біогрченъ:**

Тебѣ, прѣптуал, * іакѡ крѣпнѹю огнѣмъ нешпалымѹю * бѣовидцѹ
мѡисею прошбразованиемѹю: * іакѡ приснодѣю и воистинѹ б҃ѹ * въ
роди христіанствиа славимъ.

Кондакъ, гласъ Г.

По: Дѣла днѣсъ:

Благочестію наставника и
православію поборника,
бодра мѣтвенника и
свѣтлѣйша свѣтлѣйника, * варнава
сѹбѣшаго восхвалимъ: * словесы бо
своими благоразумиша насы питаетъ
* и на путь истины наставляетъ,
дѣри цркву ненаго наимъ ѿверзѧлъ
* и со сѹбіими предки насы тѣмъ
ожида.

Ікосъ:

Прѣндите, ☩! праздники любцы, * въ пѣніихъ и пѣснехъ благопнныхъ
* память сѹбѣшаго патріархѣ варнавы совершимъ: * и ѿ гдѣ
возвеселимся, * дѣнь во исповѣдническаго торжества приспѣ * и время

Кондакъ, гласъ З.
Подобан: Дѣва данас ...

Побожности наставника и
Православља поборника,
* бодрог молитвенника и
нај светлијег светилника,
* Варнаву нај светијег усхвалимо; *
јер нас речима своимъ
благоразумно храни * и на пут
Истине управља, * двери Царства
небесног нам отварајућ(и) * и са
светим предцима нас тамо
очекујућ(и). **Икосъ:**

^{45*} ср. Јевр. 7,26.

^{46*} ср. Јевр. 8,1-2.

^{47*} ср. Јн. 10,11.

нáшегѡ веcéлїа настѓа. * сегѡ рáди томъ возопїмъ, сицевáл гѓгольюще: * Рáдъиcла, патријархвъ србскiхъ оѓурашениe: * рáдъиcла, цркве србскiја оѓудоренiе. * радъиcла, родителей своихъ георгiа и крсманы влѓбенное порождениe: * радъиcла, плѣбъльскаго краја синобнее влѓославiе. * радъиcла, србское прозжбенiе: * радъиcла, русское воспитанiе. * радъиcла, исповѣдническое свидѣнiе: * радъиcла, свидѣтельское проповѣданiе. * радъиcла, искѹсное ѡкормленiе: * радъиcла, спасительное наставление. * радъиcла, правовѣрjја и справленiе: * радъиcла, злославiја посрамленiе. * радъиcла, влѓоговѣнiја оѓурафленiе: * радъиcла, везбожiја и изверженiе. * [Людiе:]

Радъиcла, дбери цртва ибнигѡ намъ ѿверзали * и со сѣмни прѣдки насъ тѣмѡ ѡжидали.

Сунадаръ.*⁴⁸

Мци ѡлїа, въ т-й дѣнь.

Памѧтъ совершаемъ ѿже во сѣмъхъ ѡцѣлѣвши варнави [рјечница],
патријарх србскаго, исповѣдника православiја.

Стих:

Пѣснинијај вѣнциј плећи варнави сѣмешемъ,
исповѣдникъ добрѣйшемъ, патријархъ и ѡцѣлѣвши.

Въ т-й дѣнь, мци ѡлїа,
престањија варнава къ сѣмамъ приносијивотiја.

Патријарх Србски Варнава је рођен у Пљевљима, у Старој Херцеговини (данашња Црна Гора) 29. августа (10. септембра) 1880. г. од оца Ђорђа и мајке Крсмане, рођене Пејатовић. Крштен је у оближњем манастиру Свете Тројице и на крштењу је добио име Петар. Основну школу је завршио у Пљевљима, а богословско-учитељску у Призрену 1899. г. Након шест година завршио је Духовну академију у Петрограду (Русија). Од ректора Академије, епископа Сергија, примио је монашки чин 30. априла 1905. г., чин јерођакона 6. маја и јеромонаха 6. јуна исте године.

^{48*} прерађено и скраћено из [текста](#) са сајта цркве св. ап. Вартоломеја и Варнаве у Раковици, Београд, који се на крају ове Службе даје у целости као „Кратко житије“.

Током друге половине 1905. г. јеромонах Варнава отпутовао је из Петрограда у Истанбул ради уписа на Богословију на Халки. Примио је дужност свештеника при Србском посланству и управљао Србском школом у Истамбулу.

За време управе митрополита Партелија Галаса (1907–1913), Велешко-дебарском епархијом словенско становништво је уз помоћ Краљевине Србије успело да се избори да архимандрит Варнава буде изабран за помоћног епископа ове епархије, са титулом епископ Главинички. За епископа је хиротонисан 10. априла 1910. г. у Патријаршијском храму св. великомуч. Георгија у Цариграду.

По завршетку Балканских ратова и ослобођењу Јужне Србије, епископ Варнава је преузео пуну управу над Велешко-дебарском епархијом, као и другим епархијама које су биле упражњене због одласка бугарских и грчких епископа. У I светском рату је морао да напусти Јужну Србију, и заједно је са Србским народом и војском прешао преко Албаније до Крфа.

Када је 1920. г. васпостављена Србска патријаршија, Варнава је 17. новембра исте године изабран за митрополита Скопског. За патријарха Србске Православне Цркве изабран је 12. априла 1930. г. У 30-тој години живота постао је епископ, у 40-тој митрополит, а у 50-тој патријарх. На челу Србске Православне Цркве налазио се свега седам година, од 1930. до 1937. г., као њен 40-ти патријарх.

Од расцепкане у шест различитих законодавних, административних, финансијских и јерархијских подручја, новим Уставом цркве и строгим правилима добро је устројио Србску Православну Цркву.

У његово време је почела изградња многих храмова у Београду: спомен-храма св. Саве на Врачару, на месту старе Београдске митрополије подигнута је нова зграда Архиепископије (данас зграда Патријаршије преко пута Саборне цркве), манастира Ваведење на Сењаку, храма св. кнеза Лазара на Звездари, и храма св. ап. Вартоломеја и Варнаве у Раковици.

Патријарх Варнава је живео у тешка времена доласка нациста на власт у Немачкој, убиства краља Александра и Шпанског грађанског рата. Показао се као постојан и чврст, нарочито приликом покушаја стварања конкордата између Ватикана и краљевине Југославије.

Преминуо је изненада у 57-мој години живота у Београду, 23. јула 1937. године, у моменту изгласавања поменутог конкордата у скупштини Југославије; који, иако изгласан већином гласова, никада није ступио на снагу. Сахрањен је у малој цркви св. Саве на Врачару. Све до данас није ни потврђено ни оповргнуто мишљење да је отрован управо због свог непомирљивог става према конкордату.

Његовим светим молитвама, да нас Господ укрепи у очувању Православља, и да нас помилује и спасе као благ и човекољубив.
АМИН.

Пѣсни з. Ірмосъ:

Ѣвісм на ны́ блѣгъ твоѧ, еп̄е, * и свѣтъ крѣгъ твоегѡ возїл
мірови: * блѣгъенъ єси, гдн, вѣже фтѣцъ нашихъ.

Апльскагѡ оўчёнїѧ хранитѣль показаўся * и даѧла рѣбности исполненїѧ вѣвъ, * вѣлки расхинящающыѧ ѿ цркве ѿгнѧлъ єсѧ * и православныѧ подвигиълъ єсѧ вопиѣти: * влѣбенъ єсѧ, гдѣ, вѣже отречунашихъ.

Πέτρῳ βζ κριψένῃ επίκμῳ οἱρεχένῃ εύλῳ ἐσὶ, ὅγε, * ἡ επίκηλα^{*49} ρόδι
εὐοεμδὲ τίκω πατριάρχῃ ποκαζάλει ἐσὶ. * πάκμῃε ράδοστην ϕοβέμζ:

* ελγεένῃ ἐσὶ, γδὴ, εἶτε ϕτέρεις οἴσηνται.

Póдъ сéрбскомъ и цркви єгѡ варнáвъ дálz єси, гдн, * іако
оўкращенїе и соудъз влѓти многоцѣненъ: * тѣмже ти соглásиу
взыбáемъ: * влѓбенъ єси, гдн, еже фтєсци нашихъ. Бѓорѹченъ:

Отроки нѣзбѣвныи въ пѣчи Огненниѣй * и во огнѣровѣ твою
Всеслѣвныѧ, дѣо, * той спасаєтъ наинь надѣюющыѧ и вопиющыѧ: *
Благѣнъ, пречиста, плодъ чреѣва твоегѡ.

Пѣснь и. Іоаносъ:

Богоже въннества не беснаѧ славлѧтъ, * и препечьтъ херувими и
серафими: * всѧко дыханіе и тварь, пойти, * благовѣтие и превозносити во
всѧ вѣки.

^{49*} значење имена апостола Петар.

Сынъ оѹтѣшѣнїѧ^{*50} и ѿтѣцъ чадолюбїѧ, * вѣлѣ ѹснѣ, варнаѣо щедре: * и ѿ злобѣжданіхъ прѣснѡ пекінскъ * и ѿ спасенїи всѣхъ вѣнчъ молайскъ, * гдѣ поѣ, блгвѣлъ и превозносѣлъ во всѣ вѣки.

Лжехристіанъ нападенїѧ и везбожныхъ оѹмышленїѧ, * блгостоѣнїемъ вѣрѣ и дерзновеніи и исповѣданїемъ * преповѣднѣлъ ѹснѣ, варнаѣо доблестенне, * гдѣ поѣ, блгвѣлъ и превозносѣлъ во всѣ вѣки.

Архїерейство твоє чеснто и житїе * везбожїя и злославія потребнѣли показашасѧ, варнаѣо всехвальне: * лестъ мїрскѹ ѿблнчайще и тѣцѹ поюще, * блгвѣлъ и превозносѧще во всѣ вѣки. **Бг҃орченъ:**

Блчце бѣ, нестроенїе всѣко оѹстѣви * и ѹретическаја оѹстѣла Загради, * ѿмѣщенїй рабы твоїхъ извѣви * и оѹсердию послѣжити тебѣ напрѣви, * гдѣ поюще, блгвѣлъ и превозносѧще во всѣ вѣки.

Пѣснь д. Іромѣсъ:

Безсѣменнаго Зачатїя ржѣтвѣ не скажанное, * мѣре везмѣжныѧ неплѣненїи плодъ: * вѣкъ во рожденїе ѿновлѣетъ ѹстѣствѣ. * прѣмже тѣлъ вѣкъ рѣди, * тѣкъ бг҃оневѣстнѹ мѣръ, православию величаемъ.

Боспоймъ правовѣрїя ревнителъ, * варнаѣвъ блгомѣдреннаго: * иже, тѣкъ тѣбѣ бг҃огласнаѧ, * къ дхѣвномъ тѳрѣзвѣнїю всѣ возвѣйже: * во ѿже везбожныхъ наѣтгъ ѿграбатисѧ * и злославниихъ оѹмышленїй извѣжати.

Истиниѧ вѣры поборника и блгочїя наставника, * проповѣданїи и посланиї прѣвѣ оѹчаша, варнаѣвъ хвалимъ: * той бо ѿсть недвижимый стольпъ и Завѣрало цркви христовы, * во славѣ и зѣлѣ потруднѣвши.

Млгвѣ твоихъ пособствиемъ и ходатайствѣ твоихъ поспѣшениемъ, * варнаѣо, первостѣтелью стѣншій: * црковь твою ѿхранїи и ѿ нашествїи ѹретическихъ ѿгради, * ко спасительномъ пристанищѣ корабль и зѣлѣ ѿкормлѧ.

Бг҃орченъ:

^{50*} значеніе апостолскога имени – надимка Варнава. (Д. ап. 4,36)

Оикверненна мà спрѣтъмъ многими, * ѿмъи росою мѣтвѣ твоихъ,
вѣлчце: * и сподоби мà ѹтымъ ср҃цемъ пѣти тѧ, * истиинѹ б҃гъ и
спеенія нáшегв ходатаницъ.

Свѣтлени:

Облестаніемъ свѣтла небечернагв просветлѧлъ ѹси, * спѣтелю
варнабо, приснопамѧтне: * и ликовствѣдъ прѣголъ тѣцы вѣнѣ
предстоіши, * ѿ дѣтѣ свѣтла радѣлѧ: * радости сѧ и намъ и спроси, *
да, мѣтвами твоими, * прничастнцы присноожибогїа гавимса. Слѣва, ии:

Днесь возїа намъ памѧть твоѧ, * спѣтелю варнабо, преблжение,
алчами добродѣтелей твоихъ ѿблестающи * и зарѣми пѡдвигъ
твоихъ ѿзарѣющи. * сегѡ ради, хрѣта вѣла моли: извѣнитися намъ * ѿ
безднѣи везбожїа и спѣтей ѧнославїа. **И ииѣ, бѣрѣчен:**

Свѣтъ ѹгоже родилъ ѹси, приснодѣо, * моли просветлѧти наша
мѣсли и ср҃ца: * да спѣзами жизни всегда ходати * мѣтъ
ѡбрѣтѣмъ и тебѣ приснω хвалимъ.

На хвалитехъ: спѣхнры, на ѧ, глагъ ѧ.

Пд: Званий ссыше:

Бѣлѣ земли сѣрбскїа, * краѧнтиеся ииѣ и веселитеся: * се бо
варнаба, вѣшъ первостѣтель, * прѣголъ гднико во славѣ предстоитъ *
и ѿ вѣсъ къ немѹ вѣнѣ молитса.

Патрїаrhie пѣвшка, * мѣти цркве сѣрбска, * многа чада ко хрѣту
приведшака: * прослави ииѣ варнабѹ, * первостѣтель твоего, *
иже ѿ тебѣ ко гдѹ приснω молитса.

Онѣ варнабо спѣхнши, * первостѣтель сѣрбскїи, * іерарши ѹтибѣнши: *
ѡ ѹчествѣ и родѣ твоемъ, * из любови почитлющемъ тѧ, * ко
гдѹ всегда молитса.

Патрїаrhla иѣла нобагв, * первостѣтель вѣнизбраннаго и іерарха
всесвѣтнаго, * хранителъ вѣры и рода бодраго: * величай ииѣ
сѣрбїе варнабѹ, * иже ѿ тебѣ непрестанно къ вѣту молитса.

Слáва, гла́съ Й.

Пó: **Ѡ!** преслáвнагѡ ч8десе:

Первостїтєлю ѿчє варна́бо, бг҃еблжéнне, * во врёма тлжкихъ
ниск8шёнїй * та́кѡ сефтильникъ сефталбїйшїй роѓ8 сюем8 вози́лъ
жїи, * возиранлъ везвбожїю ѡмрачи́ти землю сефеск8ю * и папском8
злочесстїю преѡдолбїти црковь правослáвн8ю: * истина8 вѣтию неколéблемо
нисповѣдалъ и ѡскорбламъ вывáлъ, * бг҃8 вѣренъ въ малиѣ и во мнозѣ^{*51}
пребылъ жїи, * сида́тель добреъ истиинныя вѣры пози́валася * и
новомчнниквъ сефескихъ печатъ показ8алася: * нынѣ же прѣгол8 сїиа
тарцы предстоја, * моли сїестиася и помиловать дашиамъ нашымъ.

И нынѣ, бг҃орченъ, гла́съ и подобенъ тойже:

Ѡ! преслáвнагѡ ч8десе, * црнца нба и земли, * мти и дба, * ѿ
мѣстахъ предкѡвъ нашихъ приснѡ оўмолакема, * землю сефеск8ю
ѡмофоромъ сюимъ всегда покрываетъ * и на мѣте8 къ си8 сюем8 и бг҃8
колбна вѣн8 преклоняетъ. * ѿ! влчце, мріе присноблжённа, ^{*52} * не
престай и на вѣд8щее молитися * ѿ влгостоанїи цркве сефескїлъ и державы
и правослáвїа во всёмъ мѣрѣ * во вѣки вѣковъ, амнъ.

Славослобіе великое, єктернї и ѿп8стъ.

НА ЛІТУРГІИ.

Блжённа ѿ канѡна сїйтєлю: пѣси Г-ѧ и С-ѧ.

Прокіменъ, гла́съ З:

Бо схвáлатса прѣбнїи во славѣ, * и возрадиуютса на ложахъ сюихъ.^{*53}

Стіхъ: Боспойте гдеви пѣси ноб8, * хваленїе єгѡ въ цркви
прѣбнїихъ.^{*54}

^{51*} ср. Лк. 16,10 (и 19,17).

^{52*} ср. Лк. 1,48.

^{53*} Пс. 149,5.

^{54*} Пс. 149,1.

Апостол: къ рымлянамъ, Зачало Ч.д. [глава І, кн.-л.д.].*55

¶ ратгіе, [и, ии] вѣмы тѣкш любовнымъ бѣа всѣ постѣшествію та ко
блгбю, іѹсымъ по предѣвѣдѣнїю земліннымъ. [и.д.] Іхже бо
предѣвѣдѣ, [тѣхъ] и предѣстѣви софіерѣзнымъ бытии ѿбраӡѣ та
своегѡ, тѣкш бытии ємѣ пеѳороднѣ во многихъ братілхъ. [и] А іхже
предѣстѣви, тѣхъ и призвѣ: а іхже призвѣ, сихъ и ѡправдѣ: а іхже
ѡправдѣ, сихъ и прослави. [и.д.] Что оубо речемъ къ симъ; аще бѣа по нацѣ,
кто на ны; [и.б.] Іже оубо своегѡ та не пощаадѣ, но за ны всѣ предаլъ
житъ єго: тѣкш оубо не и съ нымъ всѣ наль дарственію; [и.г.] Кто
поемлетъ на ізбраниемъ ежіа; бѣа ѡправдлай: [и.д.] Кто ѡсвѣждлай; христосъ
іисусъ оумерый, паче же и воскресий, иже и житъ ѡдеснѣю бѣа, иже и
ходатайственію ѡ нацѣ: [и.д.] [и.с.] Кто мы разлѣчины ш любвѣ ежіа; скорбь
ли, илі тѣснота, илі гоненіе, илі гладъ, илі нагота, илі вѣдѣ, илі мечъ;
тѣкоже житъ писано: [и.с.] Тѣкш тебѣ ради оумерщвалеми житъ веся день,
вмѣнихомъ тѣкоже ѿвцы засколеніа. [и.з.] Но ѡ сихъ вѣхъ
предѣстѣдѣемъ за возлюбленаго ны. [и.и.] Ізбѣстіхомъ бо, тѣкш ни смѣрть,
ни животъ, ни ѿгъли, ни начала, ниже сильы, ни настоішлаз, ни
грядѣща, [и.д.] Ни высота, ни глубина, ни ина тварь какъ возможетъ нацѣ
разлѣчины ш любвѣ ежіа, тѣкже ѡ христѣ іисусѣ гдѣ нашемъ.

Аллилія, гласъ 5.

**Спіхъ: Блаженъ мѣжъ, воійскъ гдѣ, * въ Заповѣдехъ єгѡ восхіощетъ
сѣлѡ.*56**

**Спіхъ: Сильно на земліи єздаетъ сѣмѧ єгѡ, * рода праўыхъ
блгбнітса.*57**

55 Рим. 8,28-39 [зач. 99].

56 Пс. 111,1.

57 Пс. 111,2.

ΘΓΩΕ ἐντιη: ὦ λόκη, ζαχάλο ἔδα [глаза бы и бы].*⁵⁸

ЕЧÈ ГДЬ: [кі,ii] Всáкъ и́же ѿще и́сповѣсть мѧ предъ члвѣки, и сїа
члвѣческїй и́сповѣсть є́гò предъ ѿгѓалы вѣтиими. [д.] А ѿ вѣргійса
мене предъ члвѣки, вѣрженъ вѣдєтъ предъ ѿгѓалы вѣтиими. [и] И
всáкъ и́же рече́тъ слóво на сїа члвѣческаго, вѣстявиши є́мъ: а на сїа го
дѡхъ хѹлившемъ не вѣстявиши. [ai] Бѣдѣ же приведѣтъ вѣ на собѡрица и
власти, и владычества, не пецигеса, какѡ илї чтò вѣщаєте, илї чтò
рече́те: [bi] Сїаий бо дѡхъ наѹчитъ вѣ въ тои часы, та же подобаетъ реши.

Причастенъ:

Въ памѧтъ вѣчнѹ єꙗдєтъ прѣникъ, * ѿ ѿлагъа злѧ не оѹбоицѧ.*⁵⁹

МЛТВЯ.*⁶⁰

Ѡ! преславный и добродобрый спаси и помилуй нас.
Спаси и помилуй нас, Господи Иисусе Христе! Аминь.

Конéцъ дíл8, слáва и хвалà бг8!

^{58*} Ак. 12,8-12 [зач. 64].

59* Пс. 111,6 и 7.

^{60*} незнатно прерађена молитва из Опште службе (једном) руском свештенослужитељском писму 20-ог века.

КРАТКО ЖИТИЈЕ СВЕШТ. ИСПОВ. ВАРНАВЕ, ПАТРИЈАРХА СРБСКОГ.*⁶¹

Патријарх Србски Варнава (световно име: Петар Росић) рођен је у Пљевљима (Стара Херцеговина – данашња Црна Гора) 29. августа (10. септембра) 1880. г. од оца Ђорђа и мајке Крсмане, рођене Пејатовић. Крштен је у цркви манастира Свете Троице. Основну школу завршио је у Пљевљима, а богословско-учитељску у Призрену 1899. г. Након шест година завршио је Духовну академију у Петрограду (Русија). Од епископа Сергија,*⁶² ректора Академије, примио је монашки чин 30. априла 1905. г., чин јерођакона 6. маја и јеромонаха 6. јуна исте године.

Током друге половине 1905. г. јеромонах Варнава отпутовао је о руском трошку из Петрограда у Истанбул ради уписа на Богословију на Халки. Примио је дужност свештеника при Србском посланству. У то време писао је у „Цариградском гласнику“, једином часопису на Србском језику у Турском царству, управљао је Србском школом и сарађивао са Цариградском патријаршијом.

За време управе Велешко-дебарског митрополита Партелија Галаса (1907–1913), који је често и на дуже време одсуствовао из епархије због синодских послова у Цариграду, словенско становништво поменуте

⁶¹ [текст](#) преузет са сајта цркве св. ап. Вартоломеја и Варнаве у Раковици, Београд.

⁶² будући руски патријарх [Сергије \(Страгородског\)](#), који је нажалост познатији по савременом „теолошком“ термину „сергијанизам“ који се везује уз његово име и дело („специфичан“ облик древне симоније, потчињеност црквеног врха и његово „бирање“ од земаљских власти, што нажалост имамо и сада, само су ове власти на око мање безбожне илити мање богоборне од оних руских комунистичко-бољшевичких и њихових деривата по истоку Европе средином 20-ог века), него као [посленик на пољу химнографије](#) (аутор и редактор) – акатисти: Васкресењу Христовом, иконама Пресв. Богородице: Умилењу Серафимо-Дивијевском и Богољубској, и Пречасному и животворном Крсту Господњем. (*Напомена приређивача*)

епархије уз помоћ Краљевине Србије успело је да се избори да архимандрит Варнава (Росић) буде постављен на службу помоћног епископа у датој епархији, са титулом епископ Главинички. За епископа Варнава је хиротонисан 10. априла 1910. г. у Патријаршијском храму св. великомуч. Георгија у Цариграду.

За време турске управе у Старој Србији епископ Варнава је стекао нарочите заслуге на буђењу и јачању Србске националне свести у борби с бугарском и грчком пропагандом. По завршетку Балканских ратова и ослобођењу Јужне Србије, када је Велешко-дебарски митрополит Патреније коначно премештен у другу епархију, епископ Варнава преузео је пуну управу над Велешко-дебарском епархијом. Услед одласка грчких и егзархијских епископа (1913), Варнава је управљао и Битољском епархијом, као и деловима епархија Струмичке, Польанско-вардарске и Преспанско-охридске, где је уредио целу Србску Цркву у јужним крајевима проширене државе. У I светском рату је морао да напусти Јужну Србију, и заједно је са Србским народом и војском прешао преко Албаније на Крф.

После рата, по жељи Србске владе, отишао је у дипломатску мисију у Русију. Када је 1920. г. успостављена јединствена Србска патријаршија, Варнава је 17. новембра исте године изабран за митрополита Скопског. За патријарха Србске Православне Цркве изабран је 12. априла 1930. г.

Варнава (Росић) постао је у тридесетој години живота епископ, у четрдесетој митрополит, а у педесетој патријарх. На челу Србске Православне Цркве налазио се свега седам година, од 1930. до 1937. г., као четрдесети патријарх.

Краљ Александар I Кађорђевић као да није знао за његове речи: „Нисам довољно послушан да бих био заповедник”, те је веровао да Варнавом добија послушног патријарха који ће цркву учинити сервилним слугом државе. Уместо тога, Варнава је од расцепкане СПЦ у шест разних законодавних, административних, финансијских и јерархијских подручја, новим Уставом цркве и строгим правилима устројио Србску Православну Цркву на модеран начин и успео да је одвоји од државе. Током те реорганизације формиране су две нове епархије, Загребачка и Мукачевска, чиме је у састав Србске Цркве улазило укупно 27 епархија, са Скадарским викаријатом у Албанији.

У његово време активиран је црквени живот, те је почела изградња многих храмова у Београду. Његовом иницијативом започета је градња храма св. Саве на Врачару. Такође, на месту старе Београдске митрополије

подигао је нову зграду за потребе Архиепископије (зграду данашње Патријаршије у непосредној близини Саборног храма), као и манастир Ваведење на Сењаку, храм св. кнеза Лазара на Звездари. За време његове службе започете су градње многоbroјних храмова, међу којима и храма св. ап. Вартоломеја и Варнаве у Раковици.

Патријарх Варнава је живео у тешка и несигурна времена доласка нациста на власт у Немачкој, убиства краља Александра и Шпанског грађанског рата. Показао се као постојан и чврст, нарочито приликом покушаја стварања конкордата између Ватикана и краљевине Југославије. Разлог одсуства попустљивости није био у томе што се начелно противио конкордату, већ зато што је сматрао да дати споразум фаворизује католичку и исламску вероисповест на рачун других верских заједница у Југославији.

Преминуо је изненада и мистериозно у 57. години живота у Београду, 23. јула 1937. године. То се десило у моменту изгласавања поменутог конкордата у скупштини Југославије, који, иако изгласан већином гласова, никада није ступио на снагу. Патријарх Варнава је привремено сахрањен у малој цркви св. Саве на Врачару. Све до данас није нити потврђено нити оповргнуто мишљење да је отрован управо због свог непомирљивог става према конкордату.

Гроб свт. патрајарха Варнаве у малој цркви свт. Саве, на Врачару у Београду.

* НОВИЙ СЕРДЛЯК ВСЕ ГОДИ ВЪ БЪЛГАРИЯ. © НОВИ СЕРДЛЯК 2025. ГОД. У БЕОГРАДУ. *